"Күркәм гаилә"ләр - безнең горурлык

милли мәсьәлә

Гаилә һәрбер дәүләтнең нигез ташы, дәвамчысы, тәрбиячесе булып тора. Әлеге ячейка җәмгыятьнең бөтенлеген, иминлеген, тотрыклылыгын тәэмин итә.

Татар гаиләләренең матур традицияләрен саклау һәм үстерү, балаларны тәрбияләүдә гаиләләрнең иҗади потенциалын ачу, үрнәк гаиләләрнең тәҗрибәсен тарату максатыннан мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә тәрбияләнүче балаларның гаиләләре арасында Әлмәт районында ел да "Күркәм гаилә" бәйгесе уздырыла.

"Мәгариф", "Гаилә һәм мәктәп" журналлары, Әлмәт районының мәгариф идарәсе һәм "Ак калфак" татар хатын–кызлары оешмасы чараның оештыручылары булып тора.

Бәйгенең йомгаклау туры 28 октябрь көнне "Иске Әлмәт" мәдәният йортында узды. Үрнәк гаилә титулы өчен Мусиннар, Галикиевлар, Галиевлар, Шәяхмәтовлар көч сынашты.

Бәйгедә катнашучыларны мәгариф идарәсе җитәкчесенең милли мәсьәләләр буенча

урынбасары Сирина Җиһаншина сәламләде. Ул гаиләләрдә татар мохиты булдыру, әхлак тәрбиясе бирү юнәлешендә бик күп оешмаларның күмәк булып эшләвен ассызыклады, бәйгедә катнашучыларның иң лаеклылар булуын әйтеп, аларга уңышлар теләде. Республика турында катнашучыларны ачыклау өчен мөхтәрәм кунаклардан жюри билгеләнде. Әлеге җаваплы эш "Мәгариф" журналы директоры урынбасары Фәрит Нурмөхәммәтов, "Гаилә һәм мәктәп" журналы редакторы урынбасары Лилия Заһидуллина, "Альметьевский вестник" газетасы баш мөхәррире, "Ак калфак" оешмасы җтәкчесе Ландыш Зарипова, Р.Фәхреддин мемориаль музее директоры Диләрә Гыймрановага йөкләнде.

Бәйгедә катнашучылар тамашачыларны гаиләдәге матур традицияләре, мавыктыргыч һөнәрләре, буыннан-буынга тапшырылып килгән гаилә ядкәрләре белән таныштырдылар. Хуҗабикәләр татар халык ризыкларын пешерү серләрен чиштеләр, туган телебезнең бай мирасын – халык авыз иҗатын белүләрен күрсәттеләр.

Чарада катнашкан дүрт гаиләнең һәрберсе мактауга лаек. Жюри карары буенча арадан иң уңган, иң сәләтле, иң музыкаль, иң сөйкемле гаиләләр билгеләнде.

Фәрит Нурмөхәммәтов бәйгедә катнашкан гаиләләрне тәбрикләп, тәрбияле балалар үстерүләре, милли гореф-гадәтләребезне саклаулары өчен рәхмәт әйтеп, Дипломнар һәм истәлекле бүләкләр тапшырды.

Республика бәйгесендә Әлмәт данын яклау хокукы Мусиннар гаиләсенә бирелде. Алар 25 ноябрь көнне Казанда узган бәйгедә чыгыш ясаячак.

Фәрдия ХӘСӘНОВА

Шигъриятькә һәйкәл куйган шагыйрә

ӘДӘБИЯТ ЕЛЫ 2015

Аны исән чагында ике тапкыр республикабызның мәртәбәле бүләге - Тукай премиясенә тәкъдим итәләр. Әмма олпат шагыйрьләребез аның иҗатын югары бәяләсә дә, комиссиянең җиз иләге аша үтмичә кала. Вафатыннан соң тагын кабат тәкъдим итеп карыйлар, ни кызганыч, бу юлы да бирелми. Аның каравы, хәзер аның үз исемендәге премиясе бар. Иң яхшы чәчмә, шигъри һәм драма әсәрләре тупланган китапларның авторларына инде унынчы тапкыр талантлы шагыйрә Саҗидә Сөләйманова исемендәге премияләр тапшырылды. Әлеге дәрәҗәле бүләк исемнәре әдәбият дөньясында билгеле булган әдипләргә дә, әдәби мәйданда үз сүзен әйтергә өлгергән яшь каләм ияләренә дә бирелә. Моннан тыш, уку белән әдәби иҗатны бергә алып баручы студентларга стипендияләр дә тапшырылып килә.

Беренче тантана 2006 елның 3 октябрендә - Саҗидә Сөләймановага 80 ел тулган көндә булган иде. Инде шуннан соң шактый сулар акты, кризис дигән зәхмәт шактый сынады. Әмма ничек кенә булмасын, бу игелекле гамәл тукталмады, быел премиянең күләме дә арттырылды.

Талантлы педагог һәм шагыйрә Саҗидә Сөләйманова исемендәге премия булдыру тәкъдиме белән "Татнефть"кә Татарстан Республикасы Язучылар берлегенең ул вакыттагы җитәкчесе Илфак Ибраһимов мөрәҗәгать итә. "Мин күпсанлы соранучыларның берсе булганмындыр, әмма мине "Татнефть"тә соранучы дип кабул итмәделәр, тәкъдимемне хупладылар. Беренче тапкыр дәрәҗәле шәхесләребез кулыннан стипендия бирелү турында сертификат кәгазьләрен алган стипендиатларыбыз арасыннан күпме каләм ияләре үсеп чыкты, Язучылар берлегенә кабул ителде, араларында бүгенге көндә саллы басмаларда җитәкчелек итүчеләр дә бар", - диде Илфак Мирза улы.

Каләм ияләре Тукайны дөньяга тудырган апрель аен ничек көтеп алсалар, Саҗидәле октябрьне дә шулай көтеп алалар һәм зур төркем булып нефтьчеләр каласына киләләр.

Быел дә әдәбият бәйрәме, гадәттәгечә, Саҗидә Сөләйманова урамында урнашкан шагыйрә исемен йөртүче үзәк китапханә янында башланды. Китапханәнең миләшләр кызарып утырган кечкенә бакчасында аңа һәйкәл куелган. Искә алу митингын ТР Язучылар берлегенең Әлмәт бүлеге җитәкчесе Рәфкать Шаһиев ачып җибәрде. Татарстанның Язучылар берлеге рәисе Рафис Корбан һәм Саҗидә Сөләйманова исемендәге кызыксындыру премиясе иясе, "Безнең мирас" журналының бүлек мөхәррире Рүзәл Мөхәммәтшин ел да Әлмәткә ашкынып килүләре турында әйттеләр, әдәбиятка хәерхаһлы булулары, мондый күркәм традицияне саклаулары өчен нефтьчеләргә рәхмәт белдерделәр. Шагыйрәнең якташы, Башкортостан кунагы Клара Байгазина да Саҗидә Сөләйманова истәлеген кадерләп саклаулары өчен әлмәтлеләргә чиксез рәхмәтле булуын ассызыклады. Аннары шагыйрәнең һәйкәленә чәчәкләр салынды.

Китапханәдә исә "Әдәби батл" оештырылды. Инглиз теленнән кергән бу сүз хәзерге көндә яшьләр сөйләмендә бик популяр, "иң көчлене ачыклау өчен бәйге" дигән мәгънәгә ия. Зал шартлыча ике төркемгә бүленде. Беренчесендә "мәңге яшь" каләм ияләре булса, икенчесендә - яшьләр. Беренче турда чиратлашып үзенең берәр әсәрен яттан укыдылар. Икенче тур катлаулырак - башка авторның шигырен яттан сөйләп бирергә. Үзеңнең иҗат җимешеңне белү бер хәл, ә менә каләмдәшләреңнекен яки классик шагыйрьләрнекен белү катлаулырак. Өченче тур исә тагын да катлаулы: татар һәм рус телләрендә ике юллык бирелгән. Шуларны дәвам итеп, үз вариантыңны тәкъдим итәргә. Шактый кызыклы гына шигырьләр килеп чыкты.

Китапханәдәге чараның бу формасы өлкәннәрнең дә, яшьләрнең дә күңеленә хуш килде. ТР Язучылар берлеге рәисе Рафис Корбановтан, Тукай премиясе лауреатлары Илфак Ибраһимов һәм Клара Булатовадан торган жюри ике команданы да тигез бәяләде. Жюри әгъзалары үзләре дә өченче турда бик теләп катнаштылар.

Ә бәйрәмнең төп өлеше, традиция буенча, Әлмәт татар дәүләт драма театры бинасында узды. Залда алма төшәрлек тә урын юк иде: бу күркәм кичә ел да әдәбият сөючеләрне шушы залга җыя. Быел исә төрле елларның лауреатлары да чакырылган иде. Тамашачылар аларны көчле алкышладылар.

Бәйрәм премиянең гамәлгә куелуына дистә ел тулуга багышланган фильм белән башланып китте. Шигърият сөючеләрне Әлмәт муниципаль районы башлыгы урынбасары Наҗия Хәйдәрова, ТР Язучылар берлеге рәисе Рафис Корбанов һәм "Татнефть" ААҖ генераль директорының кадрлар һәм социаль үсеш буенча урынбасары, "Рухият" фонды советы рәисе Рөстәм Мөхәммәдиев сәламләде. "Бөек тә, гади дә Саҗидә Сөләйманованы Тәтешле һәм Яңавыл бүген дә сагына", - диделәр Башкортостан делегациясе вәкилләре.

Әйтергә кирәк, премиянең географиясе дә киңәя бара. Лауреатлар арасында Ульяновск, Уфа вәкилләре бар, татар язучыларының әсәрләрен төрек теленә тәрҗемә итүче Фатих Котлу кызыксындыру премиясенә ия булган иде. Быел унынчы премиягә "Шигырьләр китабы" өчен Ижауда яшәп иҗат итүче Ринат Батталов, "Кар юлы" шигъри җыентыгы өчен Яр Чаллыдан Сирень Якупова һәм "Ветер сердца" шигырьләр җыентыгы өчен Казан шагыйрәсе Ольга Левадная лаек булдылар. "Ерып чыгарбыз" юмористик хикәяләр җыентыгы өчен Түбән Камадан Илдар Хәйруллинга, "Икегә бүленгән гомер" шигырьләр китабы өчен Нәфисә Сабирҗановага (Әлмәт) һәм "Кая бара бу дөнья?" хикәяләр һәм повестьлар җыентыгы өчен Наил Шәрифуллинга (Лениногорск) кызыксындыру премияләре бирелде.

Быел да ун талантлы студент Саҗидә Сөләйманова стипендиясен алачак. Элеккеге еллар белән чагыштырганда аның күләме ике тапкырга артты. Мәртәбәле стипендиянең быелгы ияләре: КФУ студентлары Илсөя Галиәкбәрова, Йолдыз Хөрмәтуллина, Зилә Сабитова, Гөлүсә Шиһапова, Ләйсән Исмәгыйлова, нефть төбәге югары уку йортлары студентлары Резедә Сәетгәрәева, Петр Шушков, Артур Диникаев, Фазыл Садыйков, Алия Корбанова.

"Әнием беренче шигырьләрен мәктәптә укыганда ук язган булган, дәфтәрен укытучысына биргән, әмма ул дәфтәр аңа кире кайтмаган, ә шигърият мәйданына шактый соң - 38 яшендә килеп керә", - дип хатирәләр белән уртаклашты Саҗидә Сөләймановaның улы, журналист Әнвәр Маликов. Аның хатыны Асия һәм улы Аскар - бәйрәмнең кадерле кунаклары булды. Алар бәйрәмне оештыручыларның барысына да рәхмәтләрен белдерделәр.

Быелгы кичәнең сценарием Әлмәт татар дәүләт драма театры артисткасы Гөлнара Кәшипова язган. Режиссер - Татарстанның атказанган артисткасы Наилә Нәҗипова. Аңа сигез тапкыр режиссер булырга туры килде. Әйтергә кирәк, кичәләр берберсен кабатламыйлар, ел да нинди дә булса үзенчәлекләр була. Быел, мәсәлән, төрле еллардагы стипендиатларның, быелгы лауреатларның әсәрләреннән өзекләр укылды, сәхнәләштерелде. Театрның нәфис сүзгә генә түгел, җырга да оста яшь актерлары быел да актив катнаштылар. Татарстанның халык артисткасы Резеда Галимова, Наил Мөсифуллин җитәкчелегендәге "Нардуган" бию ансамбле, бертуган аккордеончы Доренковлар, "Татар моңы" халыкара җыр бәйгесе лауреатлары Айрат Имашев һәм Рафаэль Якуповларның һәм Әлмәт татар дәүләт драма театры артистларының чыгышлары белән үрелеп барган кичә чын мәгънәсендә шигърият һәм сәнгать бәйрәме булды.

Наилә ГАНИЕВА

Наил СӘХАПОВ сурәте